Ч. 40. Середа 21 лютого (6 марта) 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Справа адресова в палаті панів. — Вісти з Хіни).

В суботу відбуло ся засіданє палати панів, на котрім розпочала ся дискусия над адресою. Ґр Гарах заявляє, що до спільної адреси прийшло тілько в наслідок уступок ріжних сторонництв. Адреса є ділом компромісу, а мимо того жадне сторонництво не відступило від своїх засад і засадничого становища. Кн. Ауерсперґ вдоволений з того, що адресу уложено. На жаль має се тілько теоретичне значінє, бо парлямент нині більше несосібний до працї, як коли небудь. Як довго не буде управильнена язикова справа, так довго не може говорити о спосібности парляменту до працї. Кн. Шенбурґ добачує в ухваленю адреси демонстрацию против другої палати; є за національним порозуминєм і за реформою шкільництва. Член палати Ромберґ жалує ся, що теперішна система шкільництва не є того рода, аби могла запевнити достаточне релігійне і моральне вихованє. Самі учителї а навіть часть державних урядників бере участь в противцерковнім і противдержавнім руху. Мінїстер Гартель станув в обороні учительства і заявив, що о скілько до єго відомости або єго попередників дійшли які конкретні факти, все заряджено слїдство, котре виказувало, що донесенє або не мало підстави або було пересаднє. Кн. Льобковіц твердить, що цїлий комплекс язикових справ не дасть ся полагодити при помочи одного великого язикового закона. Бесїдник висказує свій великий жаль з причини, що престольна промова згадала о язиковій справі, не акцентуючи засади рівноправности націй. Очевидна річ, що нема політика, котрий не уважав би німецкого язика в армії за noli me tangere, також в центральних урядах німецкий язик мусить мати перевагу, однак деякі круги висшої адміністрациї і найвисші круги судівництва повинні увзглядпити иньші язики. Бесїдник заявляє ся против насильної обструкциї. Обовязком кождого правительства є виступити против неї. Тепер панують сумні відносини. Сойми цїлком відірвані від центрального парляменту. Санация можлива тілько в соймах.

Президент мінїстрів др. Кербер дякує, що палата панів в адресї узнає політичну, економічну і культурну проґраму правительства обняту престольною промовою. Тепер настали тяжкі часи. З ріжних сторін звернено ся до правительства з візванем, аби оно зробило парлямент спосібним до нормального житя. Відозвали ся бояскі до компромісу не дуже принадного або до насильства. Правительство, маючи дїло з всіма сторонництвами має до вибору дві дороги: або полагодженє конечних спірних справ і уступки в них або насильство. Першу дорогу закинув парлямент, а й правительство не за нею, бо се значило би — до істнуючих трудностий додати нові. Правительство готово увзглядпити жаданя сторонництв зі становища фактичної потреби. Лишає ся дорога сили. Коли однак правительство хоче придержувати ся принципіяльно конституциї, то що за сила єму лишає ся? що оно має робити, коли всї кличуть, аби виступило з енерґією? Чи знов має ужити §. 14? Я що-до моєї особи гадаю, що коли би прийшлось ужити другого способу, то не скінчило би ся на звичайних дрібницях, бо ужиті средства сягали би глубше. Я закидаю і першу і другу дорогу. Коли так, то яка-ж моя гадка? — спитаєте. Отже я не можу зробити чуда; моєю гадкою є тілько витревалість. Ті змаганя, котрі унеможливляють працю, остаточно зужиють ся. Узнаю змаганя поодиноких народів до рівноправности, але де ті змаганя можуть пошкодити конституциї або цїлости держави, там, на мою гадку, кінчать ся аспірациї народів. Досьвід научив, що напрями розуму все брали верх над крайними напрямами. Знаходимо ся в воєннім станї, що забирає богато жертв, але сей стан скінчить ся; будемо може біднї маєтково, але конституция і держава будуть ненарушені. Правительство стоїть на становищи цїлковитої рівноправности, а противне є всякому тероризмови. Розвязанє язикового питаня уважає за конечну річ, однак придержує ся засади язикової одноцїлости в деяких областях. — Обговорюючи санацию краєвих фінансів, др. Кербер жалує, що її не доверщено. Се не правительства вина, що справу відрочено. Бесїдник кінчить запевненем, що правительство терпеливо видержить та що в короткім часї наступить лїпша будучність. — Кн. Чарториский твердить, що насамперед треба спровадити успокоєнє, а доперва відтак старати ся зробити парлямент здібним до працї,

ПЕТРО ШРЕДЕР.

(З калїфорнїйских новель — Брет Гарта).

Коли ми дізнали ся о вінчаню Петра Шредера з долею, т. є. говорячи яснїйше о тім, що одного дня Петро Шредер став властителем части акций на копальни, представляючої вартість пятьдесять тисяч долярів, настало загальне вдоволенє. Не скажу, аби то вдоволенє випливало з признаня якихсь незвичайних фінансових спосібностий нового капіталїста, бо нїхто в осаді Шпаніш-Ґелч не був би прийшов на таку гадку — але ми утішили ся просто тому, що Петра Шредера люблено в цїлій осели. Лагідностию, веселостию, вічливостию, глубоким почутєм достоїньства американьского горожанина, котрого придбанєм гордив ся, покладаючи необмеженє довірє в тривкість републиканьских законів, підбив собі наші серця. Навіть то що приймив всї місцеві звичаї і хиби та присвоїв собі говір що кляв немов новопароджена дитина не розуміючи значіня слів припало нам незвичайно до смаку. Та прихильність мусїла бути не аби яка, скоро змогла устояти ся супротив щасливої зміни в положеню Німця Пете (любив, аби єго так називати) — противно, кождий радо уявляв собі, що сяк чи так причинив ся до єго поводженя. Один говорив: „я єму все то радив“, другий: „все таки здав ся єму на щось мій тут чотиролїтний досьвід“, иньший знов: „атже ще оногди позичав я бідоласї мотики. Га! правду каже пословиця: прибудь щастє — розум буде“.

Ми відвідали єго і були з тих відвідин вдоволені. Зміна судьби не вплинула на єго вдачу; приймив гостий як бувало сердечно; зі звичайною своєю простотою. Говорив тим самим ломаним язиком, який на велику нашу радість уважав за чисто американьский. На столі, застеленім ярко-червоним обрусом, лежали дорогоцїнні кусники кварцу, над столом висїв в рамках за склом напис: „витай чужинче!“

— Ходіть хлопцї — говорив — сїдайте. Я виріс як слонь, копальні починають щось співати. Може не правда, джентельмени? Ха — ха — ха! золото липне до чоловіка.

Коли притихли сьміхи, які викликала та промова, питано єго, що гадає робити тепер коли збогатив ся.

— Іду до Вашинґтону, попробую, чи не найду де Діка Ундервуда і з Діком піду на війну, бити ся за независимість північних держав.

Дік Ундервуд заміпив був саме джаґан золотокопа на шаблю вояка. В домашній війнї визначив ся хоробростию і придбав собі достоїнство полковника.

— Алеж Пете? Чи ти одурів? Убють тебе і яку будеш мати користь із своїх гроший?

— Пете не дурний, гроші відішлю вітцеви і матери до Німеччини.

— Ех, Німче, не буде навіть кому поховати тебе.

— Що кажеш! А Зіґель, а Розенкранц а Генцельман, а Карль Шульц, не Німцї, що?

Дармо представляли єму невідповідність того наміру. Богатий чужинець, що бере на себе справу чужого краю! — обидив ся. Атже та земля кормила єго, він же збогатив ся в Америцї. Він був не аби як упертий і у всім, що не дотикало спільних інтересів оселї, обставав при своїм. Побачивши, що нїчого не захитає твердого єго наміру, дали ми єму спокій і по щедрім працальнім пирі пращали ми єго при від'їздї, як хто умів.

Петро Шредер добив ся свого. Три тижднї пізнїйше вступив до войска і перебув в чинній службі аж до часу як Річмонд піддав ся. Чи то тому, що не був честилюбивий, чи не мав підпори в Вашинґтонї, досить, що ледве дослужив ся степеня підофіцира, хоч був хоробрий, вірний, тверезий. А може був тяжкий і неповоротний, воркотів і сварив на товаришів, критикував власти. Бояли ся єго всї невдоволені, найлїпші патріоти не все розуміли єго гадки. Але бо він любив горячо, з одушевленєм, з слїпим довірєм, републиканьскі знамена, під котрими боров ся, землю що приймила єго гостинно і збогатила. Добрий, честний але шалений Пете!

На замкненє оповіданя о єго воєннім житю, наведу случай, який менї оповів один конфедерат, потомок основателів републики в Вірджінії. По короткім, але нещасливім приступі, той конфедерат з потрощеною ногою опинив ся під самими окопами ворога. Нараз повіяла над ним хоругов єго вітців. „Я підніс очи — оповідав — і що бачу! Якийсь підофіцир, оче-

а не на відворот. Коли престольна промова язикову справу звертає на законодатну дорогу, то се доказує, що в тій справі в міродатних кругах зайшов зворот, бо давнійше придержувано ся дороги розпоряджень. Аби прийшло до полагодженя сеї справи в парляменті, нема надії. Чим більше ростуть анархія і здичінє, тим більше конечне є енерґічне ведене справи. Сторонництво бесідника стоїть на засадах автономії. Абсолютизм повинен бути виключений; навіть провізорично неповинно ся его вводити, бо провізория могла би потревати за довго. Се не виключає можливости зміни теперішної конституциї в конституцийній дорозі. Бесідник заявляє, що задачею парляменту — а парляментом є тепер палата панів — є візвати правительство, аби ділало і не вдоволяло ся сим, що буде могло перевести свою економічну проґраму. Ся проґрама може бути переведена при рівночаснім переведеню політичної проґрами. Без політичної проґрами правительство не осягне своєї цїли. — Бесідник закінчив візванем до правительства: Отже тепер ведіть нас, ми готові! — Палата ухвалила адресу без спеціяльної дискусиї.

З забором Манджуриї погодила ся була, хоч з великим жалем, анґлійска праса. Послідними днями писала Daily Mail: Та умова єсть того рода, що дає Росиї просто всьо. Манджурия стає російскою провінциєю, вправді не з імени, але фактично. „Отверті ворота" замкнено нам під носом. Позваляємо тихо на забір, не відобравши за то відповідного відшкодованя. Треба було надіяти ся, що діждемо ся признаня наших прав до поріча Янце — але куди! Росия зачіпить ті права може вже завтра. Полишилось нам одно сьмішне впевнене з Петербурга, що умова о Манджурию лише часова — що прийде час, прийде й рада. Не вадить замітити, що цїла хіньска держава часова.... що остоїть ся лише так довго, як довго Росия не схоче єї проковтнути. — Times доносить з Пекіну, що всї держави вислали до хіньского правительства спільну ноту з предcтавленями, що не годять ся на російско-хіньский договор. Мимо того всї гадають, що Хіна вскорі підпише той договор. Лїгунчан не виявив нїякій державі дословного змісту договору.

Новинки.

Львів дня 5-го марта 1901.

— **Дирекция ц. к. учительскої семинариї мужескої у Львові** оголошує: Приватисти, що хочуть в тім роцї складати іспит зрілости в тутешній учительскій семинариї, мають внести своє подане найдальше до 31 марта с. р. До просьби треба долучити: 1) метрику хрещеня, 2) сьвідоцтво моральности, 3) сьвідоцтво здоровля, видане лїкарем, 4) сьвідоцтва шкільні (евент.), 5) опис житя, 6) виказ переробленого матеріялу наукового до наміреного іспиту.

— **Дирекция ц. к. семінариї учительскої в Самборі** подає сим до відомости екстерністів, маючих намір складати там іспит зрілости, що подання, заосмотрені в приписані документи службові, мають внести на руки Дирекциї найдальше до кінця марта с. р.

— **Цирк, карузель і театр маріонеток** опинили ся оногди через своїх репрезентантів в парискім суді, а звела їх там разом — любов і заздрість. В цирку на передмістю Ля Вілет продукував ся „красний Віктор" яко силач, а коло цирку був карузель, де директоркою була нїчого собі панна Женні Пупар, лїт 22. Панна Женні яко сусїдка і також трохи нїби „артистка", мала вільний вступ до цирку і залюбила ся там зараз на смерть в „краснім Вікторі". Молодий силач умів оцїнити нїжні чувства панни Женні і обоє були дуже щасливі. Але біда не спить і лазить в ріжних видах по сьвітї. З другого боку цирку єсть театр маріонеток (ляльковий театр), котрого властителькою єсть кругленька і товстенька панна Павлина Віґон, лїт 25, в котрій „красний Віктор" вже давнїйше любив ся, а котра не була й для него байдужною. Коли Павлина нараз побачила, що „красний Віктор" так як би єї покинув, бо вже від довшого часу чомусь не показує ся, кинула ся зараз шукати причини сего з'явища, ну та й зараз вишукала, що панна з карузеля забрала їй найдорожший єї скарб, єї милого. Злість взяла єї і постановила пімстити ся на суперници, отже взяла зелїзний погрібач і засїла на панну Женні та вдарила єї з цїлої сили по голові. Женні впала на землю, а панну Павлину повели до Іванової хати. От і ся історія звела цирк, карузель і театр маріонеток перед суд. Але близькі сусїди помирили ся. Панна Женні хоч і дістала по голові зелїзним погрібачем, не дуже потерпіла, бо мала грубі коси; она заявила перед судом, що простить панні Павлині, скоро тота зрече ся права до „красного Віктора". Павлина так і зробила і давні противницї вернули в мирі домів, хоч кожда з иншим чувством в серци.

Телеґрами.

Льондон 5 марта. Pall mal gazette доносить з Пекіну, що цїсар хіньский має там прибути з кінцем марта. Посли жадають покараня смертию дальших висших урядників хіньских. Серед союзних войск ширить ся віспа.

Відень 5 марта. Помер тут член палати панів аббат Гавсвірт.

Софія 5 марта. До ложа недужого кн. Бориса прибули лїкарі з Відня і Градця.

Льондон 5 марта. Після урядового донесеня з Преториї помашерував Девет до Філїпполіс, однако відпертий Анґлійцями, іде тепер до Форесміт. В кількох місцях забрали Анґлійцї Бурів до неволї.

Переписка зі всїми і для всїх.

Просимо не присилати анї марок листових, анї карт кореспонденцийних, бо листовно не відповідаємо нікому.

Цікавий Гриць Коршів: О скілько знаємо, такого підручника до науки астрономії, як Ви хочете, в польскім язицї нема; книжка про котру Ви згадуєте, то собі дряптячко, котре

видно ворог, витягає мене з нараженєм житя поза окоп. Слухаю — Німець! Я щиро утїшив ся, що бодай не завдячую житя Єнкісови, а тимчасом той Німчище, що й двох слів не умів вимовити добре по анґлійски, той вчерашній заволока, дивить ся на мене з гори і глумливо відзиває ся: „Ага! — каже, показуючи на мою поторощену ногу — то научить паничика, як ставати з оружием против народного прапору!" Я не чувсь би більше упокорений, колиб мене осел копнув ногою.

Тим ослом був Петро Шредер, випускаючи послїдну кулю з своєї рушницї. Кілька днів пізнїйше увільнений від служби, забирав належну єму войскову заслуженину і відпливав до Німеччини.

*

Від того часу минуло пятнайцять лїт. Петро Шредер змужнів, вилисів. Сидів саме на ґанку окруженого решіткою дому, невідступної складової частини кождої надреньскої віллї. Сидів, пускав дим з люльки, попивав вино і цїлком не гадав о тім, що гнуте крісло на котрім сидів, було менше вигідне від американьских фотелїв на біґунах — віддавна перестав нарікати на теперішність. Не гадав о тім, що на стіл за високий не личило єму закидати по американьски ніг — від давна панї Шредерова відучила его тих заморских поганих звичаїв. І не глядів на тонку струю вливаючої ся до басену води, на штучну печеру з камінців, котрої уложенєм забавляли ся видко якісь незрілі дїти; не дивив ся нї на статую Ґерманії подібної до Серелї в шеломі, нї на статую Серелї подібної до Ґерманії з арфою; навіть оком не кинув на погруде доброго старого цїсаря; но із спокійним вдоволенєм по батьківски споглядав на обі сусїдки. Наців примкнені синї зіницї Шредера, здавало ся були замрачені безконечно глубокою задумою, румянець виступив сильнїйше на его пухкім лици, віддих скорійший переходив часами в сопіт.... із спущеної руки трохи люлька не висилзла ся... Петро Шредер думав.

Думав о минувшині, о тих цїлих пятьнайцятьох лїтах що минули, від коли майже чужим вернув в родиннї сторони; о повитаню приятелїв, о радости старих родичів, котру заколочували лише его новітні звичаї привезені з далекого сьвіта, о сватаню, що вскорі скінчило ся вінчанєм, з шляхтянкою, але бідною панною фон Гіммель; о тім подружу, що здійстнило ся над ложем умираючих майже родичів, але єму замість родини принесло... ще більшу самоту: о житю, до котрого вправдї нагнув ся, але в котрім було єму страшно пусто!

І гадав о тих вічно одностайних днях, тиждfestnях, місяцях, лїтах — о тих незмінно повторяючих ся звичаях і обходах; о оркестрах, концертах, проґульках, о віддїлах войск, що кождого рана і кождого вечера переходили попід его вікна, о церковних і нецерковних торжествах, о мундурах, ґальонах, о тім всїм, що вяже ся з унаслїдженим або придбаним достоїньством.

І гадав о одностайности свого домового житя, о засїданю кождого дня чотири разів до обильно заставленого стола, о любощах сусїдів з сусїдками, ведених під надзором родичів і публики, о зітханях, о вибухах товариської симпатиї з нагоди уродин, заручин, вінчань і похоронів.

І гадав о пруско-француcкій війнї, о тій великій народній подїї, котра его гадку і серце відорвала від заморских мрій, розпалила пригаслий патріотизм, кинула его в страшний вир, аби знов викинути на берег родинного міста, на поталу щоденного житя з додатком труб і котлів, торжеств і патріотичних обходів.

Загреміло — обудив ся. В горі понад лицами перебігала темна аксамітна хмарка, але в запамороченій уяві Шредера, та хмарка прибрала зловіщі розміри. Рівночасно служниця подала єму візитову карту.

— Мр. Джон Фолїнсбі — прочитав Пете.

— Якийсь пан і чотири панї — пояснила служниця.

Пете силував ся нагадати собі.

— Здасть ся Американцї — додала дівчина.

Зірвав ся з місця, немов би его ткнула електрична іскра.

По хвили ущасливлений і змішаний входив до сальону.

Присутних там гостий годї було назвати несьмілими. Здавало ся, що они у себе дома. Одна панна стояла вже при фортепянї, друга переглядала альбум з фотоґрафіями, третя стояла при цьвітах і зривала рожу. Старша дама — коли очевидно за мірило поважного віку можна приймити горду поставу і рівнодушний вид лиц — сидїла на канапі. Коло вікна приглядая ся барометрови мужчина високого росту, сильно збудований, ровесник Шредера, але на вид о много молодший... Всьо то впрочім виглядало так молодо, сьвіжо...

— Заложу ся, що Петро Шредер! — скрикнув весело той мужчина, простягаючи руку до господаря.

— Я, я сам! — відозвав ся той несьміло.

— Не пізнаєш мене старий? — говорив гість дальше. — Атже ми бачили ся в Шпанїшґельґ. Що? Не пригадуєш собі? Як раз в щасливім для тебе дни прибув я з Драй-Крік. Петре, ти якось менї дивно виглядаєш! Ти не зжив ся з европейским ярмом.

Петро стискав руку гостя, впевняючи его в панів забутій мові, що від разу его пізнав і т. ин.

— Коли я перед місяцем виїздив з Калїфорниї — говорив Американець — мусів в осе-

не заслугує на назву підручника. Найліпшими підручниками до науки астрономії в німецкім язиці суть: Littrow, Wunder des Himmels, 8-ме видане оброблення професором астрономії і директором віденьскої зьвіздарні дром Едмунд. Вайсом. Ціна 19 К. 20 с. Атляс до того 7 К. 20 с. (Антикварично можна би дістати значно дешевше, може й за половину ціни). Єсть то книжка написана дуже популярно а виклад єсть так систематичний і перегляднний, що вже все кождий може зрозуміти, хто знає перші основи математики і фізики, ті, яких учать в середних школах. Книжку читає ся з таким заінтересованєм, як би яке оповіданє. Ми би радили кождому, хто хотів би познакомити ся близше з наукою астрономії перечитати насамперед сей підручник. Другий не меньше знаменитий підручник єсть: Das Weltgebäude v. Dr. M. Wilhelm Meyer з 207 ілюстраціями в тексті, 10 картами, 31 таблицями по части кольорованими прекрасної роботи. Ціна 19 К. 20 с. І ся книжка єсть написана дуже популярно і приступно для кождого образованого чоловіка. Обі ті книжки, сказали би ми, доповняють ся взаїмно; ріжниця лиш та між ними, що коли перша, так сказати би, кладе основи до дальшого студиюм в сім напрямі, друга на першім пляні ставить собі за ціль познакомити кождого нефахового а образованого чоловіка зі всім дотеперішним станом сеї науки і найновійшими дослідами в сім напрямі. З инших можемо ще навести (змилуйте ся не пишіть і не говоріть „виміняти" то не по нашому, то немилосердне калїченє руської мови, подібне до того, як би хтось сказав по польски „nawieść"): Newcomb (Нюком) populäre Astronomie, Engelmann-а німецкий переклад з анґлїйского і Klein, Handl d. allg. Himmelsbeschreibung Ціни обох незнаємо. — Katechismus d. Astronomie v. Dr. Ad. Drechsler, Verlag v. Weber ціна 2 марки 50 феп. (3 К.). — **Ю. О. в З.:** Кавция експедиторів почтових 400 К. мусить бути зложена відразу. Може зложити і друга особа. У Відни єсть банк, котрий за своїх членів складає кавциї, т. зв. Kautions-Bank, але докладної адреси ми того банку не могли поки що розвідати. Звертаємо увагу на то, що експедитори почтові хоч би й без служби повинні до 15 с. м. внести до ц. к. Дирекциї почт просьбу, щоби їх вписано до нового статуса, який тепер має бути уложений, бо пізнїйші подання не будуть увзглядненї і треба буде на ново відбувати практику та здавати іспит. Що до згаданого банку то гадаємо, що вистане подана адреса; єго у Відни знайдуть. — **А. З. в Ч.:** Звідки пішло, що люди цїлують ся в уста, лице, руки та рамена? — Се, бачите, дуже а дуже стара історія, бо зачинає ся аж від Адама і Еви. Ми очевидно не були наочними сьвідками початку сеї важної для Вас історії, але люди так приказують: Прапрамати Ева спала одного разу вже по вигнаню з раю на дворі, — а она була тогди ще молоденька і дуже красна — а Адам сидів коло неї та відганяв мухи. На хвильку відвернув від неї очи, а коли знов подивив ся, побачив, що пчола сїла Еві на самі уста. Він вже тогди знав, що пчола може ужалити і перепудив ся дуже. Отже став думати над тим, як би то відогнати пчолу так, щоби она не ужалила Еву. Єму здавало ся, що найліпше зробить, коли здмухне пчолу; отже нахилив ся близько і подув, а пчола злетїла. Але Адам тогди бояв ся вже й малої пчілки і так єї перепудив ся, що кинув ся і мимо волї дотулив ся уст Еви та на своє диво зміркував, що уста у неї були так солодкі, як мід. Він того не знав, що то пчола упустила була на уста Еви дрібочку меду. З тої пори цїлував він Еву дуже часто в уста і казав все, що они такі солодкі як мід, а Ева для сьвятого спокою не боронила єму тої приятности. Опісля цїлував вже Адам з простої навички, а та навичка перейшла відтак в спадщині на єго близші і дальші діти та дійшла аж до нас. Длятого ще й нині, хто ласий на мід, цїлує найрадше в уста; кому вже мід переїв ся, цїлує в лице. В сім напрямі подумайте дальше, а дійдете і самі до кінця та побачите, чи можна обійти ся, чи ні. — **О. Н. в Жук.:** Один із наших, як показує ся, дуже пильних читателїв в Станїславові звертає увагу на то, що слово „ґалаґі", рефрен до пісні „Ой виїхав Ревуха...." єсть татарско-турецкого походженя і що Лисенко виводить єго в однім із річників лїтерат. часоп. „Зоря" від слова „аллах". Слово же „аллах" єсть арабске і значить „Бог" а єго уживають всі магометани, отже й Турки та Татари також яко воєнного оклику. Мимо того „ґалаґі" в згаданій пісни не має иншого значіня, як яке небудь инше слово, взяте задля самого свого, нам чужого, або незвичайного звуку до пісні. Так н. пр. в пісни „Як шаблюку в руках маю...." уживає ся за рефрен слово „гурра". Яке може мати значінє се слово? Таке саме як „ґалаґі" або як „айвай" в пісни „Три козаки йшли, горівку пили". А „гурра" виводять також від татарского „ура". Подібно уживає ся за рефрен „дзень, дзень, дзень", „бім-бам-бум" і богато инших звуків. **Від Большівця:** На біржи у Відни нотували мід машиновий при кінци тамтого місяця по 105 до 108 К. за 50 кільо. О скілько ми межи купцями могли розвідати, то попиту на мід нема ніякого і де би єго можна збути не знаємо. Будемо ще старати ся розвідати і дамо знати. — **Мрійко:** Коли маєте 20 до 30 лїт, то на курс цісарский можете бути приняті. Треба мати скінчену народну школу. Услівя приняття і речинець, до котрого треба подавати ся були подані в ч. 8 „Нар. Час." з сего року в новинках. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ни обіцяти хлопцям, що тебе відвідаю. Приїзджу вчера до Кольонії, довідую ся, що мешкаєш в околици і ось маєш мене. Ті пані зволили провести мене, представляю: міс Розе Тіґеті, міс Ґрас Тібеті, міс Мінні Тібеті і місєіс Джонзон.

Петро змішаний, осліплений блискучими поглядами направленими на него і елеґантнєю приїзжих, жалував що пані Шредер не була присутна. Міс Джонзон споглядаючи недбало, висказала також свій жаль з тої причини; так само міс Розе не відриваючи очий від фотоґрафій, котрих переглядам була занята; так само міс Ґрас при фортепяні і міс Мінні, що підносила до носа лише що відорвану рожу. В души Петро тїшив ся з неприсутности своєї поважаної жінки, обводячи гостий по своїм домі.

В домі, на соблазнь сусідів Німців, завів був деякі американьскі уліпшеня. Однако то не зробило на американьских гостях бажаного враженя.

— Ах, старий спосіб — замітила недбало мрс. Джонзон — ми вже від давна уживаємо иншої системи. А Фолінсбі додав не уймаючись:

— Ой, старий, ти далеко лишив ся за нами!

Петро трохи обиджений, однако радий з несподїваних гостий, привів їх до дверий малої комнатки. Тут задержуючи ся, сказав з одушевленим усьміхом:

— Покажу вам щось, на що нема моди. То моя приватна американьска комната.

Отворив.

Над вікном висїла американьска хоругов.

По одній стороні був портрет Авраама Лінкольна, по другій сива шапка і блюза підофіцира армії Сполучених Держав.

Петро повний одушевленя і пошани для патріотичних чувств, які той вид повинен був обудити в серцях гостий, мовчав побожно.

Як? Єго сьвятощі не викликали оклику одушевленя? Н — гості рівнодушно мовчали! Може не довиджують, в комнаті справді трохи темно. Відслонив вікно і вказав торжественним рухом руки на президента героя.

— А! Лінкольн!

— Правдивий? — спитав Фолінсбі.

— Ні, пане, справді — говорив чим раз більше змішаний Пете.

— Не такий тут поганий як був за житя — виціділа крізь зуби мс. Джонзон.

— Страшенно поганий — рішила міс Розе.

Петро силував ся усьміхнути, хоч трохи кров не трясла єму з лиця.

— Ну, так, певне! Не був такий хороший як ви....

— А то що за лах — перебив Фолінсбі, вказуючи блюзу, що?

— Лах! — крикнув обурений Петро — то мій мундур, то не лах.

Фолінсбі сьміяв ся.

— Прости — сказав — я взяв то за старину. Памятаю по війні, міністерство продавало то за дешеві гроші і наші хлопці накупили собі того досить. Тепер пригадую собі, як ми сьміяли ся з твого воєнного настрою. Ха, ха, ха!

— Ви під котрою хоругвою бороли ся? — спитала байдужно мср. Джонзон.

— Під котрою? — повторив здивований, заголомшений тим питанєм Пете. — Я боров ся за независимість.

— Так!

— Я мала вуйка федераліста, а двох свояків конфедератами — замітила міс Мінні.

— Так, так! І по тамтій стороні бували люди — притакував вічливий господар.

— Та борба всїх знудила, вичерпала — додала міс Мінні.

— Так! Війна не балева саля, страшна річ....

— Страшенна — скінчила міс Мінні.

Забирали ся до виходу. Петро змішаний, засоромлений, замкнув зітхаючи двері своєї комнатки.

В сальоні звернув увагу міс Рози портрет, представляючий широкоплечого мужчину в гузарскім мундурі.

— А то хто? — спитала.

— То я — відповів господар — на війні з Францією.

Тепер женщини поглянули на него з симпатичним занятєм а мс. Джонзон замітила, що єму в тім мундурі мусїло бути до лиця. Фолінсбі взяв єго на бік.

— Ти не хитрий — говорив тихо — треба їм було показати то від разу. Шалїють кажу тобі, за тими европейскими войсковими, бо справді той мундур виглядає так, не мов би під ним крив ся ґраф або барон. Але — додав негле — може часом і ти таким.

Петро потряс головою, але на лице виступив єму румянець, бо пригадав собі на шляхотске походженє своєї жени.

— І на війні не дісталось тобі нічого такого? — питав Фолінсбі — може лента, звізда, ранґа, що?

— Зелїзний хрест — відповів лагідно Петро?

— Зелїзний! а то красно! То не стало на золотий для тебе?

Надто смирний, аби запускати ся в поясненя, надто вічливий, аби дати відчути гостеви і чужинцеви, як дуже був необзнакомлений зі справами о котрих говорив, Петро змінив розмову: спитав Фолінсбі, чи би разом з дамами не схотів бути на обіді у него на другий день.

(Конець буде.)

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телєфона число 569).